Міністерство освіти і науки України
Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра філософії та соціології

Силабус освітнього компоненту

ФІЛОСОФІЯ НАУКИ

Назва освітнього компоненту	Філософія науки
Веб-сайт для освітнього компоненту	http://do1.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання освітнього компоненту	*Мета вивчення дисципліни* Сформувати у аспіранті послідовні знання про сутність науки як соціального інституту, типу людської діяльності і системи знань. З’ясувати природу знання і пізнання. Виявити закономірності становлення науки Нового часу і основні етапи її становлення. Формування цілісної і логічно-послідовної системи знань щодо гносеологічної проблематики, специфіки та логіки наукового пізнання, особливостей його розвитку, методології, методів та принципів організації наукових досліджень. З’ясувати поняття наукової революції і виявити основні характеристики чотирьох глобальних наукових революцій. Виявлення характеристик четвертої наукової революції. Аналіз філософських проблем космології, сучасної фізики, сучасної біології і сучасних наук про суспільство, ролі математики у розгортанні четвертої наукової революції. Формування у аспірантів вміння правильно і науково обґрунтовано застосовувати отримані теоретичні знання, власну наукову ерудицію для аналізу, узагальнення і оцінки процесів, тенденцій розвитку, змін у науці та суспільстві.
Тривалість	6 кредитів, 180 годин Лекції – 24 год. (денна форма навчання), 12 год. (заочна форма навчання) Практичні заняття – 24 год. (денна форма навчання), 12 год. (заочна форма навчання) Самостійна робота – 132 год. (денна форма навчання), 156 год. (заочна форма навчання)
Результати навчання	Вивчення курсу сприяє формуванню у здобувача третього (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) таких компетентностей: – здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності (ІК); – здатність до системного, критичного мислення, прийняття рішень на аксіологічних засадах та з точки зору професійної етики (ЗК 1); – здатність до набуття навичок дослідника, зокрема: аналізувати, систематизувати, критично осмислювати та переосмислювати інформацію, презентувати результати дослідження усно й письмово з дотриманням принципів академічної доброчесності (ЗК 2);

	– здатність генерувати нові ідеї (креативність), втілювати інновації у практику для розв'язання професійно важливих проблем (ЗК 4); – здатність використовувати сучасні медіатехнології в освітньому процесі та створювати авторські медіапродукти (ЗК 5); – здатність виокремлювати актуальні проблеми в галузі професійної освіти, виявляти їх причини та наслідки, проєктувати шляхи їх профілактики або усунення (ФК 1); – здатність формулювати наукову проблему, розробляти концептуальні засади, висувати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, обирати загальнонаукові та спеціальні методи наукового дослідження у галузі вищої професійної освіти (ФК 2); – здатність до пошуку, осмислення, відбору та критичного аналізу наукової інформації (у тому числі з іноземних джерел) зі спеціальності (ФК 4); Вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами таких *програмних результатів навчання*: – демонструвати системний науковий світогляд, критично осмислювати інформацію та приймати рішення на основі загальнолюдських й професійних цінностей та з точки зору професійної етики (ПРН 1); – демонструвати навички дослідника, зокрема: аналізувати, систематизувати, критично осмислювати та переосмислювати інформацію, презентувати результати дослідження усно й письмово з дотриманням принципів академічної доброчесності (ПРН 3); – генерувати нові ідеї (креативність) та втілювати інновації на практиці (ПРН 6); – виокремлювати актуальні проблеми в галузі професійної освіти, виявляти їх причини та наслідки, проєктувати шляхи їх профілактики або усунення (ПРН 7); – формулювати наукову проблему, розробляти концептуальні засади, висувати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, обирати загальнонаукові та спеціальні методи наукового дослідження у галузі професійної освіти (ПРН 8).
Теми	Модуль 1 Наука як соціальний інститут і форма пізнавальної діяльності Філософія і культурне обґрунтування науки Структура наукового пізнання й наукового знання Формування уявлень про науку як про надособову систему, шо здатна до саморозвитку. Карл Поппер і Імре Лакатос Томас Кун – теоретик наукових революцій Теорія наукових революцій В'ячеслава Стьопіна Наукова раціональність і її історичні типи Big Data і нова методологічна ситуація в науці Філософські проблеми математизації наукового знання Модуль 2 Перша наукова революція і становлення науки нового часу Друга наукова революція і формування предметної матриці сучасної науки Третя наукова революція і подолання механіцизму. Філософське значення ЗТВ і квантової механіки Четверта наукова революція і сучасна методологічна ситуація

	В. І. Вернадський як передвісник четвертої наукової революції. Загальнонаукове значення ідеї ноосфери Світоглядне значення інфляційної космології Світоглядне і методологічне значення синергетики. Нежива і жива природа під кутом зору самоорганізації Методологічна ситуація в сучасній біології Методологічна ситуація в науках про суспільство
Орієнтація (на кого розрахований курс)	для третього освітньо-наукового рівня доктор філософії (PhD) спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Резюме викладача	Кононов Ілля Федорович – професор кафедри філософії та соціології, доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри філософії та соціології
Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти третього освітньо-наукового рівня доктор філософії (PhD) спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри філософії та соціології, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою: e-mail: kononov_if@ukr.net
Попередня підготовка	Навчальна дисципліна «Логіка та методологія наукового пізнання» (освітнього ступеня магістр)
Як навчатися?	Курс «Філософія науки» є невід'ємною частиною ОНП та обов'язковим елементом у підготовці доктора філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». Під час проходження курсу здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зобов'язані: – своєчасно й у повному обсязі виконувати завдання; – ознайомитися з правилами техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку закладу та дотримуватися їх; – дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики викладача; – – нести відповідальність за виконану роботу; – своєчасно скласти залік.
Навчальні матеріали	1. Вернадский В. И. Несколько слов о ноосфере. *Философские мысли натуралиста*. М. : Наука, 1988. С. 503–512. 2. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І. Філософія та методологія науки : підручник. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 223 с. 3. Європейський словник філософій : Лексикон неперекладнойтей. Т.1 / Пер. з фр. К. : Дух і літера, 2009. 576 с. 4. Кримський С. Б. Запити філософських смислів. К. : ПАПАПАН, 2003. 5. Кун Т. Структура научных революций / пер. с англ. И. З. Налетова. М. : РГБ, 2007. 6. Лакатос И. Фальсификация и методология научно-исследовательских программ. *Методология исследовательских программ*. М. : ООО «Издательство АСТ»; ЗАО НПП «Ермак», 2003. 7. Лук'янець В. С. та ін. Світоглядні імплікації науки. К. : ПАРАПАН, 2004.

<table>
<tr><td></td><td>

8. Новиков А. М. Новиков Д. А. Методология научного исследования. М. : Либроком. 280 с.
9. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А.Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
10. Попович М. В. Бути людиною. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2011.
11. Поппер К. Р. Предположения и опровержения. Рост научного знания / Пер. с англ. М. : ООО «Издательство АСТ»; ЗАО НПП «Ермак», 2004.
12. Сергієнко В. В. Філософські проблеми наукового пізнання : навчальний посібник. Кременчук : Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2011. 103 с.
13. Степин В. С., Розов М. А., Горохов В. Г. Философия науки и техники. М. : Гардарики, 1996.
14. Степин В. С. Философия науки. Общие проблемы: учебник для аспирантов и соискателей ученой степени кандидата наук. М. : Гардарики, 2006.
15. Томпсон М. Философия науки. / Пер. с англ. А. Гарькавого. М. : ФАИР-ПРЕСС, 2003.
Штанько В.И. Философия и методология науки. Учебное пособие для аспирантов и магистрантов естественнонаучных и технических вузов. Харьков : ХНУРЭ, 2002. 292 с.

</td></tr>
<tr><td>Необхідне устаткування</td><td>Наявність мультимедійного обладнання, доступу до мережі Internet.</td></tr>
<tr><td>Спільні / індивідуальні види навчальної діяльності</td><td>Лекція (оглядова/тематична; лекція-бесіда, лекція-візуалізація)
Практичні заняття (презентація / дискусія / повідомлення / виконання вправ та завдань/ самостійна робота з джерелами інформації</td></tr>
<tr><td>Форми контролю</td><td>Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати рівень виконання завдань.
Підсумковий контроль – диференційований залік.
Підсумковий контроль є сумою оцінок, отриманих здобувачем за виконання завдань практики. Максимальна оцінка становить 100 балів.</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)</td><td>
<table>
<tr><th>Вид діяльності здобувача</th><th>max. кількість балів за одиницю</th><th>Кількість одиниць</th><th>Кількість балів</th></tr>
<tr><td>Відвідування й аналіз (за схемою) лекцій викладачів</td><td>5</td><td>2</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Відвідування й аналіз (за схемою) практичних / семінарських занять викладачів</td><td>5</td><td>2</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Проведення лекційного заняття</td><td>10</td><td>3</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Проведення практичного / семінарського заняття.</td><td>10</td><td>3</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Розробка завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти / тестових завдань / завдань до модульного контролю / додаткових завдань</td><td>10</td><td>2</td><td>20</td></tr>
<tr><td colspan="3">max. кількість балів</td><td>100</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

Формат і політика курсу	Учасники освітнього процесу несуть спільну відповідальність для досягнення мети курсу, поважають один одного, неупереджено ставляться до думок і позицій інших щодо тих чи інших питань практики. Науковий керівник консультує здобувача щодо роз'яснення змісту і особливостей виконання завдань з курсу «Філософії науки», питань, які були недостатньо зрозумілі під час вивчення курсу.
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	У процесі роботи необхідно дотримуватися Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ polojakademdobro2.pdf), відповідних принципів академічної доброчесності. - Письмові роботи, презентації мають бути авторськими, оригінальними. - Письмові роботи мають бути оформлені згідно встановлених правил, з урахуванням вимог до цитування, подання відповідних покликань. - Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.
Feedback курсу	Зворотній зв'язок здійснюється на основі чату, системи повідомлень на сторінці курсу на освітньому порталі ЛНУ імені Тараса Шевченка